

د ادبانت

نشریه انجمن علمی حقوق واحد خواهران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

شماره پنجم بهار ۱۴۰۲

د ادبانت

نشریه انجمن علمی حقوق واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

شماره پنجم- سال سوم- بهار ۱۴۰۴

صاحب امتیاز: انجمن علمی گروه حقوق دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

مدیر مسئول: دکتر احسان لطفی

سر دبیر: زهرا سادات محسنی موسوی

مدیر اجرایی: یکتا طیبی

تأسیست و ویراستار: زهرا سادات محسنی موسوی

سرپرست هیئت تحریریه: مائده اکبرزاده، زهرا سادات محسنی موسوی

نویسندگان: هانیه سالار، مائده اکبرزاده، فاطمه عابدی، نرگس نظریان، کیانا

ابراهیمی، فاطمه مستمند، یکتا طیبی، فاطمه صادقی، زهرا سادات محسنی موسوی

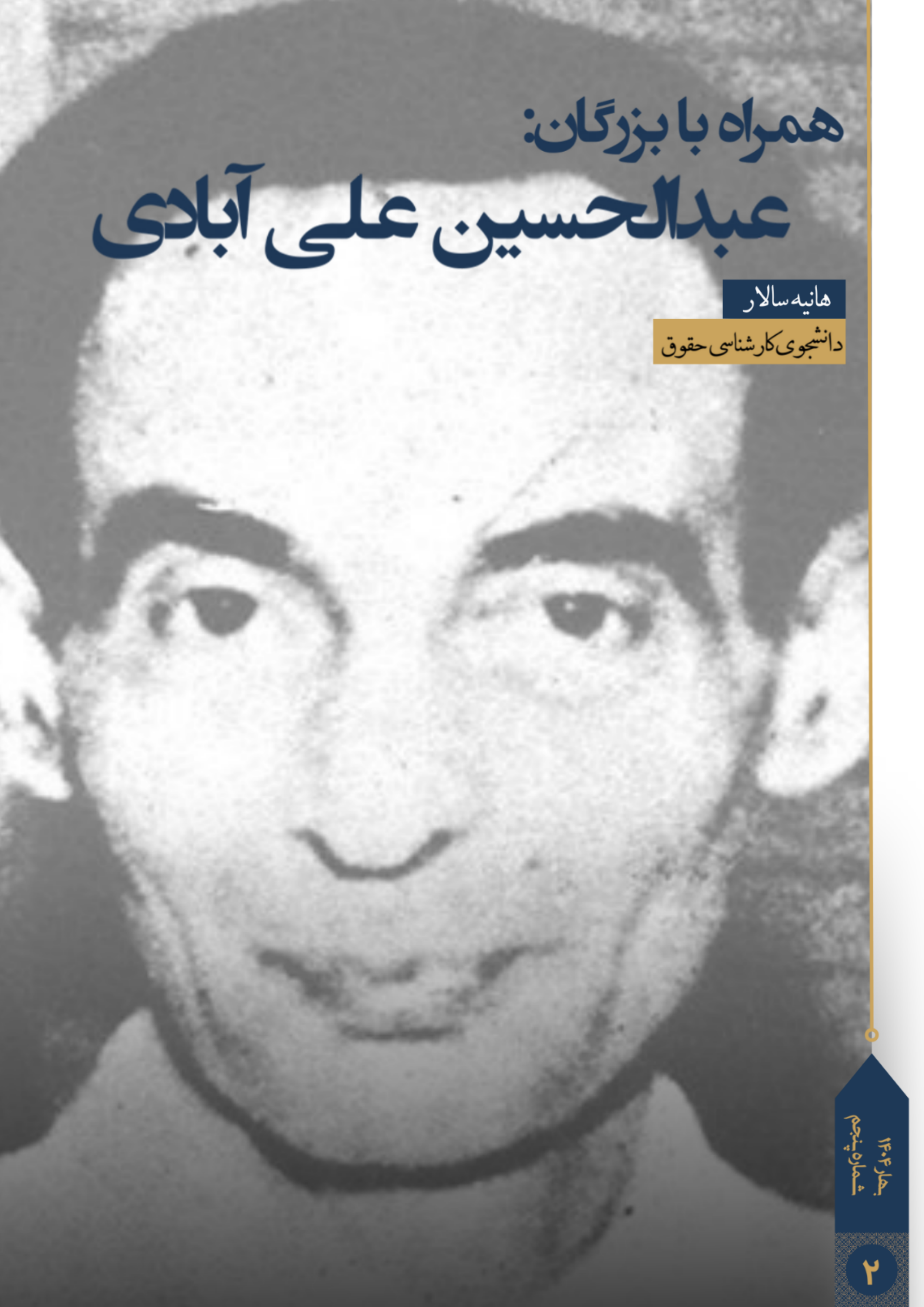
طراح و صفحه آراء: فائزه لعل یوسف

فهرست

- ۱ سخن نخست
همراه با بزرگان
- ۲ عبدالحسین علی آبادی
علمی تخصصی
تک والدی و نقش آن در افزایش بزهکاری اطفال و
نوجوانان
- ۴ مسئولیت مدنی هوش مصنوعی در نظام حقوقی ایران
- ۷ جرائم مطبوعاتی و نحوه رسیدگی به آنها
- ۹ مصاحبه با اساتید مدعو
جناب آقای دکتر حسین فرحی
- ۱۲ آموزش و کاربرد
کارشناس رسمی دادگستری و وظایف آن
- ۱۳ بررسی مراحل و شرایط حرفه قضاوت
آگاهی بخش
حمایت از حقوق مصرف کنند در قانون تجارت
- ۱۶ الکترونیک
- ۱۹ معرفی فیلم
- ۲۱ معرفی کتاب
- ۲۲

ای که به نامت جهان آغاز شد
(دفتر ما هم به نامت باز شد
به یاری خداوند عزوجل و همت دوستان، تاکنون نشریه
دانشجویی داربان در پنج شماره تقدیم شما عزیزان شد.
بعد از لطف خداوند منان، نشریه داربان موفقیت‌های خود را
بیش از هر چیز، مرهون حمایت‌های انجمن علمی حقوق
به‌ویژه جناب آقای دکتر احسان لطفی؛ مدیر مسئول نشریه
قلمدار می‌نماید و همچنین دوستانی که در حیات رو به رشد نشریه از
هیچ تلاشی فروگذار نکردند.
پس از آن نویسندگان پر جنب و جوش و دغدغه‌مندی که
نشریه را مورد حمایت و پشتیبانی خویش قرار دادند.
از سوی دبیر تشکر ویژه ای از دوست و همراه همیشگی ام
سرکار خانم یکتا طیبی دارم که در تک‌تک مراحل پیشرفت نشریه
مرا یاری کردند و برای ایشان در کسوت جدیدشان (سر
دبیری) موفقیت روزافزونی را آرزو مندم.
از همراهان داربان بابت همراهی‌هایشان نهایت قدر دانی
را دارم و امید است این همراهی‌زین پس نیز ادامه داشته
باشد و با انتقادات و پیشنهادات ارزشمندتان نشریه را در جهت گام
نهادن به سوی ارتقاء یاری سازید؛ و انتشار نشریه با کیفیتی
مطلوب و تاثیر گذاری فراینده ادامه یابد.

با احترام
زهرا سادات محسن موسوی
مدیر نشریه داربان

همراه با بزرگان: عبدالحسین علی آبادی

هانیہ سالار

دانشجوی کارشناسی حقوق

بهار ۱۴۰۴
شماره پنجم

زندگی نامه:

ملیت: ایرانی

زاده: ۱۲۷۷ خورشیدی در تهران

درگذشت: ۱۳۶۸ خورشیدی (پیکرش در امامزاده شهر ری به خاک سپرده شد)

پیشه: استاد دانشگاه، وکیل دادگستری، حقوقدان

تخصص: دکترای حقوق، دکترای فلسفه

از اساتید درجه اول علم حقوق در ایران است، او در سال ۱۲۷۷ در تهران متولد و پس از فراگرفتن مقدمات زبان و ادبیات فارسی و علم حقوق برای ادامه تحصیل به روسیه رفت و از دانشگاه مسکو درجه دکترا در حقوق جزا را گرفت؛ سپس عازم فرانسه شد، در سال ۱۳۰۲ دو مدرک دکترای دریافت کرد:

۱- دکترای حقوق با رساله «ضمان در حقوق مدنی ایران»

۲- دکترای فلسفه با رساله «کشف و شهود در تصوف ایران»

و از دانشگاه پاریس درجه دکترا در حقوق مدنی دریافت کرد.

بعد از مراجعت به ایران کارخود را از دادگستری آغاز کرد.

سال ها ریاست اداره فنی و ریاست اداره حقوق با او بود و مدتی مستشار و رئیس شعبه تمیز شد.

در سال ۱۳۲۰ هنگام خلع ید از شرکت سابق نفت، عضو هیئت مدیره خلع ید در زمان نخست وزیری دکتر مصدق بود.

دکتر به دادستانی کل کشور منصوب شد و نزدیک به ده سال در آن سمت بود تا هفتاد و پنج سالگی بازنشسته شد.

دکتر علی آبادی در نهضت ملی شدن نفت جزو هیئت خلع ید و از علاقمندان دکتر مصدق بود.

او در روز های پایانی حکومت پهلوی به اصرار شهید مرتضی مطهری عضویت شورای سلطنت را پذیرفت. همین امر موجب بازداشت وی بعد از انقلاب اسلامی شد و در نهایت با وساطت شهید مطهری آزاد گردید.

ویژگی:

در کار قضا: بی نهایت دقیق و با حوصله و بی طرف بود.

دادستانی: خیلی خوب کار می کرد و از تعهدات و قانون شکنی ها جلوگیری می کرد و دائما در حال مطالعه و قرائت پرونده ها بود.

ایشان تمام زندگی خود را وقف اجرای عدالت قضایی کرد، با وجود نهایت دقت و وسواس همیشه از خداوند برای امکان خطاهایی که در این کسوت وجود داشت طلب مغفرت و بخشش داشت.

از مال دنیا بهره ای نداشت و در اواخر عمر به دلیل فقدان فرزند، خانه خود را فروخت و برای همسرش خانه ای کوچک تر خریداری کرد؛ باقی مانده آن را نیز صرف امور خیریه کرد.

گفته می شود این مبلغ را به (حسینیة ارشاد) که خود به همراه محمد همایون و ناصر میناچی از بانیان و حامیان اصلی آن بوده است هدیه کرده است.

«حسینیة ارشاد»

در سال ۱۳۴۶ خورشیدی، توسط محمد همایون (سرمایه گذار)، ناصر میناچی

(مدیر)، عبدالحسین علی آبادی و محمد همایون بنیان گذاشته شد.

حسینیة در زمین باغی به مساحت دو هزار مترمربع واقع در جاده قدیم شمیران بعد از ضرابخانه ساخته شد.

عبدالحسین علی آبادی (دادستان کل کشور)، محمد همایون و ناصر میناچی اعضای هیئت امنای حسینیة ارشاد بودند.

*هدف از ساخت حسینیة در آن زمان، ایجاد یک مرکز مذهبی و فرهنگی

برای مردم فرهیخته و روشنفکر بود و به همین دلیل حسینیة به صورت فضایی مدرن و امروزی طراحی و به شکل تماشاخانه ساخته شد.

دکتر عبدالحسین علی آبادی، دارای چهار برادر به نام های جناب ملک آبادی (قاضی اسبق و رئیس محکمه شرع تهران، محمد سروری قدیمی ترین وزیر دادگستری و جناب اسدالله ناظری و حاج شیخ هدایت بود که هر یک نام خانوادگی جداگانه ای برگزیدند و علت آن نیز نامعلوم است.

مدتی همزمان، علی آبادی دادستان کل کشور و محمد سروری رئیس دیوان عالی کشور بود.

دکتر عبدالحسین علی آبادی، در سمت دادستانی کل کشور و در سن ۷۵ سالگی بازنشسته شد اما در ششم آبان ماه ۱۳۶۸ در تهران بدرود حیات گفت. پیکر ایشان در امامزاده عبدالله واقع در شهر ری تهران به خاک سپرده شده است.

تألیفات:

دکتر علی آبادی یکی از اساتید معروف جزاست و تألیفات زیادی در این زمینه دارد ولیکن کتاب سه جلدی حقوق جنایی، مهمترین اثر ایشان است که مورد استفاده دانشجویان و اساتید حقوق جزا قرار گرفته است

• موازین قضایی هیئت عمومی دیوان عالی کشور: بخش آراء کیفری

• گزیده رویه قضایی، آراء اصراری هیئت عمومی دیوان عالی کشور

حقوقی، از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۲

• حقوق جنائی: مقدمه - جرم - مسئولیت

منابع:

— شرح حال رجال سیاسی و نظامی معاصر ایران

— تاریخچه حسینیة ارشاد

مائد اکبرزاده

دانشجوی کارشناسی حقوق

تک والدی

ون نقش آن در افزایش بزهکاری اطفال و نوجوانان

مقدمه:

خانواده، سازمان یا نهاد اجتماعی است که مبتنی بر روابط خویشاوندی (سببی و نسبی) می باشد که در همه جا و همه زمان وجود دارد و بدون آن دوام و بقای جامعه میسر نخواهد شد.

خانواده در عین حال که کوچک ترین واحد اجتماعی است، هسته اصلی جامعه و مبنای هر اجتماع بزرگ نیز است.

نحوه عملکرد کوچک ترین و مهم ترین نهاد اجتماعی یعنی خانواده نقش مهمی را در همکاری و متجانس کردن رفتارهای هنجاری افراد با محیط اجتماع بر عهده دارد. وجود شرایط مطلوب در خانواده رشد ذهنی، عاطفی، روانی و اجتماعی نوجوان را امکان پذیر می سازد و مهم ترین گام در پیشگیری از بزهکاری است.

هر میزانی که روابط اعضای از سیطره روابط صمیمی، عاطفی، و اخلاقی خارج شود، خطر از بین رفتن کارکرد بسیار مهم خانواده آموزش هنجارها و ارزشهای اجتماعی به فرزندان دور نخواهد بود. هر گاه بنیان عاطفی و اخلاقی خانواده سست گردد روی نظم خانواده (طلاق) تأثیر گذاشته، بزهکاری نیز رخ می نماید.

روابط بین والدین و فرزند، از هم پاشیدگی خانواده و فقدان نظم و تعادل در خانواده، سست شدن عقاید مذهبی و اخلاقی در بزهکاری نوجوانان نقش مهمی دارد.

خانواده تك والدی یکی از شرایط خاص خانوادگی است که به عنوان يك متغیر مهم محیطی به طور مستقیم و غیرمستقیم تأثیر ویژه ای بر رشد عمومی و ابعاد مختلف رفتار فرزندان به خصوص در زمینه سلامت روانی جسمانی و سازش یافتگی آنها می گذارد.

تعریف خانواده های تك والد:

از دیرباز مفهوم خانواده متشکل از زن و مردی بوده که با ازدواج رسمی دارای فرزند یا فرزندان بوده اند. در برابر این نوع از خانواده، گاه خانواده ای وجود دارد که یکی از والدین به علت فوت یا طلاق حضور ندارد و فرزند یا فرزندان، تنها با یکی از والدین زندگی می کند. تك والد عنوانی است که بسیاری از جوامع برای این نوع از خانواده ها بکار می برند.

نوجوان های تك والد نه تنها دچار مشکلات رفتاری می شوند بلکه بیش از فرزند خانواده های سالم، نگران، گوشه گیر و افسرده هستند از اعتماد به نفس کمتری برخوردارند و حس ناامیدی بیشتری دارند.

اطفال و نوجوانان بزهکار معمولاً تك والد و دارای والدین بسیار خشن و سختگیر یا بسیار بی تفاوت و بی توجهی هستند که همین عدم توجه و اهمیت به نیازها و خواسته های جسمی و روحی کودک، ذهن و فکر او را مخشوش و دچار ناآرامی و التهاب می کند.

در چنین وضعیتی کودک که جایگاه مشخصی برای خود در خانواده نمی یابد کم کم از حالت عادی خارج و به اعمالی روی می آورد تا شاید از این طریق توجه دیگران را به خود معطوف کند.

برای کودک در این مرحله زیاد مهم نیست که این امر دارای نتایج مثبت یا منفی است یا نه بلکه آنچه برای او حائز اهمیت است فقط نیاز به نگاه و توجه دیگران است.

مفهوم طفل و نوجوان در قوانین داخلی:

با اصلاحات قانون مدنی و به ویژه ماده ۱۲۱۰ طفل به معنای فرد زیر سن بلوغ شرعی است و به تدریج لفظ نوجوان به معنای فرد بین سن بلوغ شرعی و زیر ۱۸ سال تمام شمسی استفاده شد.

علل و عوامل بزهکاری:

در مورد بزهکاری علل فراوانی را میتوان متصور بود که به بررسی پاره ای از آنها می پردازیم:

اریکسون معتقد است هویتی که نوجوان و جوان درصدد است تا به طور روشن با آن مواجه شود این است که او کیست و نقشی که در جامعه باید ایفا کند چیست؟ اگر این هدایت با شکست مواجه شود بحران حاصل می شود و احتمال سردرگمی و آشفتگی در شکل گیری هویت به وجود می آید که نتیجه آن می تواند بزهکاری باشد. گذارد سالها تلاش کرد تا نشان دهد که بزهکاری از هوش پایین ناشی می شود.

عوامل بزه زای داخلی:

برخی از خصوصیات و خصایل فردی مانند وراثت، عوامل ذاتی غیر ارثی و اختلالات روانی که جزء ویژگی های فردی محسوب می شوند.

عوامل بزه زای خارجی:

مشکلات ناشی از زندگی خانوادگی
مشکلات ناشی از عوامل اجتماعی

بررسی تأثیر خانواده در بروز آسیب های اجتماعی (بزهکاری) اطفال و نوجوانان:

خانواده از جمله عوامل اساسی شکل گیری شخصیت و منش فردی و اجتماعی کودک است. کودک به موازات فراگیری زبان و نمود ارتباط با محیط و

و اعضای خانواده و جامعه، آداب و رسوم و خلیات خانواده خود را کسب می کند و آنها را جزء شخصیت و منش خود می سازد. اقدام های تنبیهی، تشویقی بی ضابطه پدر و مادران، برخورد نامناسب و نادرست آنان با یکدیگر، تک والدینی بودن، بی سوادی یا کم سوادی پدر و مادران، بزهکاری یا اعتیاد آنان، کمبود روابط عاطفی میان اعضای خانواده، ناتوانی مالی و اقتصادی، بیکاری پدر و مادران، بی اعتنائی نسبت به رفتار کودکان، عدم تفاهم خانوادگی، جدایی پدر و مادران از یکدیگر،

رواج پرخاشگری میان اعضای خانواده به ویژه میان پدر و مادران، بزهکاری برادران و خواهران و اعزام و نگهداری آنان در نهادهای دولتی و مانند آن عوامل خطری اند که بیم پایداری بزهکاری را نزد افراد در آینده می دهند؛ زیرا تحقیقات نشان داده اند کودکانی

در آینده به مجرمان به عادت تبدیل می شوند که در خانواده های مشکل دار از حیث فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ... تربیت می شوند.

پس اینگونه بگوییم که به محض متلاشی شدن خانواده، بزهکاری شروع می شود؛ زیرا وجود خانواده عاملی است علیه بزهکاری. بدترین خانواده ها بهتر از نبودن آن است.

بزهکاری همانطور که تعریف شد و معانی مختلف آن بیان شد نشأت گرفته از عوامل فراوانی است که یکی از اساسی ترین عوامل همانطور که در مطالب قبلی اشاره شده است خانواده می باشد، تاثیرات خانواده به قدری مهم و اثرساز می باشد که می تواند فرد را به موفقیت و یا ورطه نابودی سوق دهد.

خانواده به عنوان مهم ترین پایگاه اجتماعی و به عنوان اولین پایگاهی که فرد در آن عضویت دارد

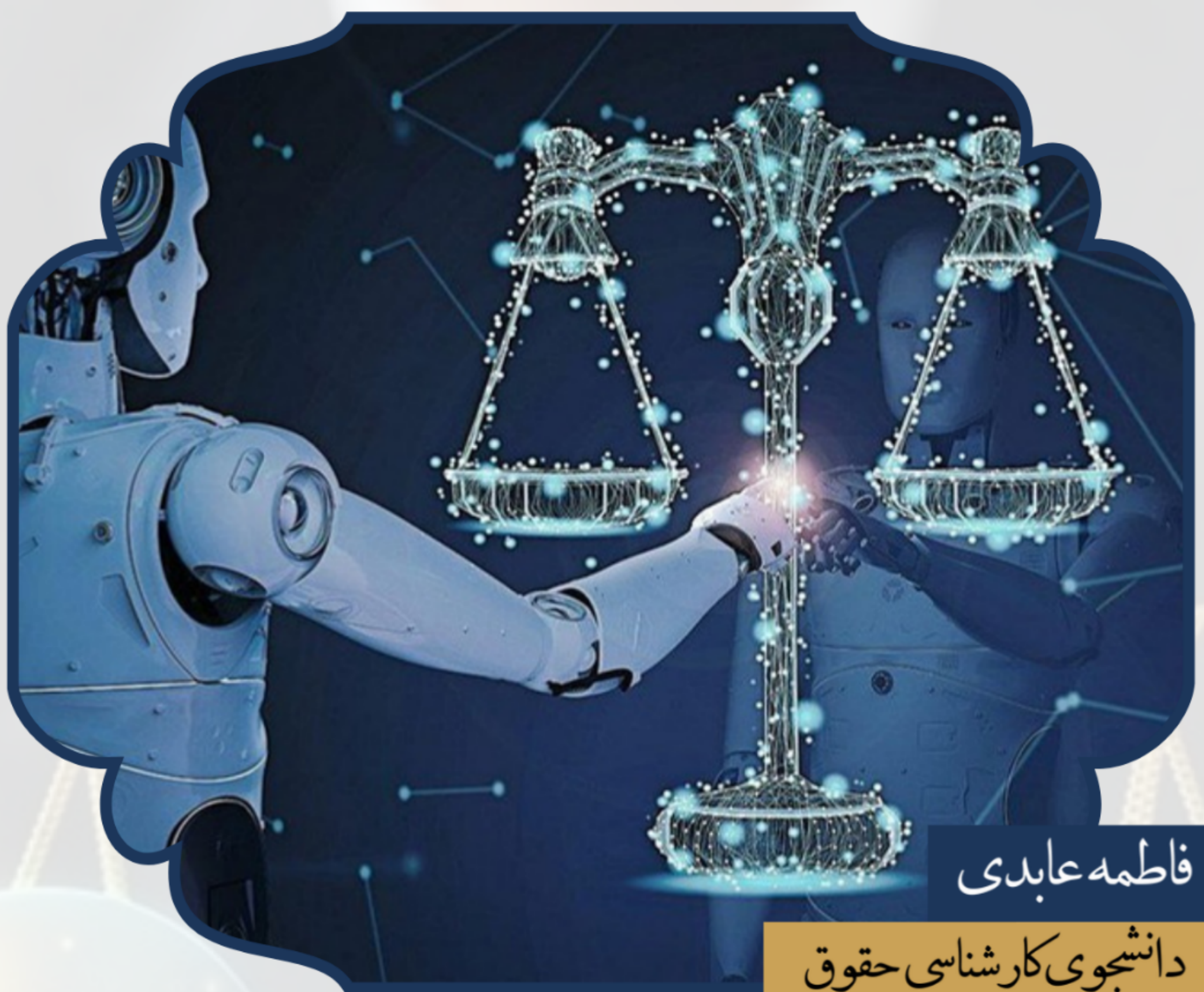
نقش اساسی را در تربیت و اجتماعی کردن افراد بر عهده دارد. در انتها اشاره میکنیم به سخن نیکوی جناب عبدل کلام یازدهمین رئیس جمهور هند که اگر کشوری از فساد مبرا شده و تبدیل به ملتی سرشار از تفکرات

زیبا گشته است، من عمیقاً احساس می کنم که سه نفر از اعضای کلیدی آن جامعه نقش داشته اند؛ کسانی همچون پدر، مادر و معلم.

منابع:

- مقاله نقش تك والدی در افزایش بزهکاری اطفال و نوجوانان / نویسندگان: فاطمه رنجبر زاده استاد یار گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد بم - ابوالفضل خالقی دانشجوی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بم
- مقاله تك والدی و نقش آن در افزایش بزهکاری اطفال و نوجوانان در حقوق ایران و قوانین سال 1398 / نویسندگان: احسان قمی کاه ریزی دانشجوی حقوق کیفری و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی شهر کرد، دکتر مریم نقدی دورباطی استاد یار گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی شهر کرد

فاطمه عابدی

دانشجوی کارشناسی حقوق

مسئولیت مدنی هوش مصنوعی در نظام حقوقی ایران

مقدمه:

در این زمینه، مسئولیت حقوقی و کیفری کسانی است که هوش مصنوعی را توسعه می دهند یا از آن استفاده می کنند.

آیا این افراد باید در مواقعی که هوش مصنوعی خطا کند یا آسیبی به افراد یا مالکیت عمومی وارد کند، مسئول باشند؟

این موضوع به تدریج به مسائل پیچیده تری مانند تفاوت مسئولیت مدنی و کیفری در این زمینه منجر می شود.

همچنین، بحث ها در مورد مسئولیت های مدنی و کیفری شرکت هایی که سیستم های هوش مصنوعی را تامین کرده و از آن استفاده می کنند نیز از اهمیت اساسی برخوردار است. این شرکت ها باید چه تدابیر احتیاطی و پیشگیرانه ای در خصوص جلوگیری از خطاها و حوادث ناخوشایند مرتبط با هوش مصنوعی اتخاذ کنند؟

در نهایت، ممکن است نیاز باشد که قوانین و

موضوعی که به تازگی بسیاری از حقوقدانان و فیلسوفان را برانگیخته است، مسئولیت های حقوقی مرتبط با هوش مصنوعی (AI) و سیستم های خودکار شده است. با پیشرفت سریع در حوزه هوش مصنوعی، پرسش هایی درباره آسیب های احتمالی و مسئولیت های حقوقی و کیفری مرتبط با این فناوری پیش می آیند.

در بسیاری از جوامع، موضوع مسئولیت مدنی و کیفری هوش مصنوعی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. تا کنون پیشرفت های قابل توجهی در بحث و تعریف مسئولیت های مدنی و کیفری در این زمینه صورت گرفته است، اما هنوز هم بسیار از نقاط مبهم و نیازمند بررسی دقیق توسط متخصصین حقوقی و فناوری باقی مانده است.

در این راستا، یکی از مهمترین مسائل مطرح شده

آیین نامه های حقوق جدیدی برای ایجاد چارچوبی قوی تر و دقیق تر برای مسئولیت های مدنی و کیفری مرتبط با هوش مصنوعی تدوین شوند. این مسائل از اهمیت زیادی برخوردارند و نیاز به بررسی دقیق توسط حقوقدانان، فناوران و تصمیم گیران حکومتی دارند.

هوش مصنوعی به عنوان يك فناوری پیشرفته و پیچیده، مسائل جدیدی را برای نظام حقوقی جهان ایجاد کرده است، از جمله مسائلی که مطرح شده در مورد مسئولیت مدنی هوش مصنوعی است.

به عبارت دیگر، آیا هوش مصنوعی می تواند مسئولیت مدنی بر عهده بگیرد و اگر بله، چگونه این مسئله به لحاظ منطقی و عقل مورد بررسی قرار می گیرد؟

از يك جنبه منطقی، هوش مصنوعی ممکن است مسائلی برای نظام حقوقی ایجاد کند زیرا در صورت وقوع حادثه یا خطا، مشخص کردن مسئولیت بین فردی که هوش مصنوعی را ارائه داده و خود هوش مصنوعی ممکن است دشوار باشد. به عنوان مثال، اگر يك خودرو هوش مصنوعی خلل داشته و به يك حادثه منجر شود، آیا تولید کننده هوش مصنوعی، برنامه نویس ها یا خود خودرو مسئول می باشند؟

از لحاظ عقلی نیز، باید به منظور برقراری عدالت در نظام حقوقی، مسئولیت مدنی هوش مصنوعی معین و واضح شود. این باید شامل

مسائلی از قبیل شفافیت در طراحی و عملکرد هوش مصنوعی، تعیین مسئولیت ها و تعهدات متقابل بین افراد و هوش مصنوعی، وجود سیستم های قابل بازپیگیری در صورت وقوع مشکلات و ... باشد. در نهایت، تعیین مسئولیت مدنی هوش مصنوعی نیازمند تعاریف دقیق، قوانین منعطف و رویکردهای جدید در حوزه حقوقی است که با کمک فیلسوفان، حقوقدانان، متخصصان فناوری و نهادهای بین المللی می تواند صورت گیرد.

در حقوق بسیاری از کشورها، مسائل مربوط به مسئولیت مدنی هنوز به صورت کامل مشخص نشده است و وضعیت هوش مصنوعی و مسئولیت آن یکی از مسائل مورد بحث و بررسی قرار دارد. اما برخی از کشورها و سازمان ها قوانین و دستورالعمل هایی را برای تعیین مسئولیت هوش مصنوعی در مواقعی که آسیب به انسان یا مالکیت دیگر وارد می کند، ارائه کرده اند. به عنوان مثال، در برخی از کشورها ممکن است شرکت ها یا افرادی که هوش مصنوعی را توسعه داده اند و از آن استفاده می کنند، به عنوان مسئول محسوب شوند و موظف باشند مسئولیت مالی و قانونی مربوط به هرگونه آسیب وارده توسط هوش مصنوعی را بپذیرند.

به هر حال، این موضوع همچنان در حال بحث و بررسی است و ممکن است در آینده قوانین دقیق تری برای تعیین مسئولیت هوش مصنوعی ارائه شود.

نتیجه گیری:

مطالعه تطبیقی نشان می دهد که مسئولیت محض به طور استثنایی برای چهار دسته مسئولیت ویژه، منطبق با هوش مصنوعی، مطرح می شود. با توجه به تصویب نامه اخیر پارلمان اروپا، که به صورت پیشنهاد به کمیسیون اروپا ارائه شده است، برای اپراتورهای سیستم هوش مصنوعی پرخطر مسئولیت محض و در صورت تعدد،

مسئولیت تضامنی و مشترک پیش بینی و برای سایر سیستم های هوش مصنوعی مسئولیت مبتنی بر تقصیر به منزله مبنا شناسایی شده است. در حقوق ایران، مسئولیت هوش مصنوعی با ماهیت مسئولیت ویژه ناشی از فعل غیر و بر مبنای استناد عرفی قابل تبیین است و در فرض تعدد مسئولان مسئولیت اشتراکی توجیه می شود.

منابع:

جعفری لنگرودی، محمد جعفر، ۱۴۰۰، ترمینولوژی حقوق، تهران، انتشارات گنج.

رجبی، عبدالله، (۱۳۹۸)، ضمان در هوش مصنوعی مطالعات حقوق تطبیقی، شماره ۲، تخشید، زهرا، (۱۴۰۰)، مقاله مقدمه ای در چالش های هوش مصنوعی در حوزه ی مسئولیت مدنی، فصلنامه حقوق خصوصی، شماره ۱.

مقاله چالش های مسئولیت مدنی هوش مصنوعی در نظام حقوق ایران؛ نویسنده: میلاد حاجی اسماعیلی

مسئولیت مدنی هوش مصنوعی در نظام حقوق ایران سناز خلیلی

جرائم مطبوعاتی و نحوه رسیدگی به آنها

نرگس نظریان

دانشجوی کارشناسی حقوق

مقدمه: مطبوعات:

ریشه لغوی مطبوعات، از کلمات طبع و چاپ است. مطبوعات در اصطلاح و مفهوم خاص امروزی به معنای کاغذ اخبار یا روزنامه و انواع و اقسام آن مانند: مجله، هفته نامه، ماهنامه، فصلنامه و مواردی از این دست می شود که به صورت ادواری و نام ثابت چاپ می شود. ماده یک قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ مطبوعات را نشریاتی می داند که به طور منظم با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف در زمینه های مختلف منتشر می شوند. در حال حاضر مطبوعات به دو شکل وجود دارد، دسته اول مطبوعات از نظر شماره، نام، تاریخ و زمان چاپ منظم است، اما دسته دوم که به صورت اینترنتی ارائه می گردند فاقد این ترتیب است.

جرایم مطبوعاتی:

جرایم مطبوعاتی عبارت است از مواردی که در قانون مطبوعات و سایر قوانین عادی جرم شمرده شده و مطبوعات و مدیر مسئول یا صاحب امتیاز مرتکب می شوند، همچنین به عمل یا رفتار یا نوشتار یا مطالب گرافیکی یا دیجیتالی گفته می شود که برخلاف قانون و اخلاق مطبوعاتی باشد و یا مخل حقوق اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد. ماده ۳۴ لایحه قانون مطبوعات ۱۳۳۱ جرم مطبوعاتی را به جرائمی که به وسیله روزنامه ها یا

مجلات واقع می شد، تعریف کرده است و ماده ۳۰ لایحه قانون مطبوعات ۱۳۳۴ جرم مطبوعاتی را به توهین و افترا به وسیله روزنامه یا مجله یا نشریه، از لحاظ ارتباط با مقام و یا شغل رسمی یا رویه اداری یا سیاسی یا اجتماعی به شخص یا اشخاص تعریف کرده است.

سابقه تفکیک جرائم مطبوعاتی از جرایم عادی و دادرسی خاص آن به تصویب اولین قانون مطبوعات در سال ۱۲۸۶ برمی گردد. دلایل عمده این تفکیک را باید یکی در سخت گیری بیشتر نسبت به جرائم مطبوعاتی به دلیل قدرت ذاتی و تخریبی این رسانه همگانی و دیگر ارفاق به مطبوعات به دلیل احترام به اصل آزادی بیان و مطبوعات دانست.

جایگاه مطبوعات در حقوق ایران:

در قانون اساسی جمهوری اسلامی، آزادی مطبوعات جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص داده چنان که در اصل ۲۴ این قانون، به اصل آزادی مطبوعات و نشریات پرداخته و

و آن ها را در بیان مطالب آزاد دانسته است. البته این آزادی با تمام اهمیتی که دارا است تابع محدودیت هایی است. در این اصل دو استثناء برای آزادی برشمرده است؛ یکی این که مخل مبانی اسلام نباشد و دیگر این که مخل حقوق عمومی نباشد.

نحوه رسیدگی به جرائم مطبوعاتی:

رسیدگی به جرائم مطبوعاتی به صورت علنی و با حضور هیئت منصفه در محاکم دادگستری انجام می‌شود. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیئت منصفه را قانون بر اساس موازین اسلامی معین خواهد کرد. طبق مواد ۳۶ و ۳۷ قانون مطبوعات، ترکیب اعضای هیئت منصفه مطبوعات، از بین افراد مختلف انتخاب می‌شود. تعداد اعضای هیئت منصفه مطبوعات، در تهران ۲۱ نفر و در مراکز استان‌ها ۱۴ نفر است.

اعضاء هیئت نظارت:

- ۱- یکی از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه
- ۲- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی
- ۳- یکی از نمایندگان مجلس به انتخاب مجلس
- ۴- یکی از اساتید دانشگاهی به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی
- ۵- یکی از مدیران مسئول مطبوعات به انتخاب آنان
- ۶- یکی از اساتید حوزه علمیه به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم
- ۷- یکی از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب آن شورا

منابع:

خبرگزاری ایسنا
دانشنامه تخصصی ویکی حقوق
قانون مطبوعات
قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
کتاب آشنایی با قانون مطبوعات و جرایم
مطبوعاتی / امیرعلی رضایی نژاد

طبق رویه عملی، تحقیقات مقدماتی جرائم مطبوعاتی، در تهران در دادرسی فرهنگ و رسانه انجام می‌شود و بعد از صدور قرار جلب به دادرسی و صدور کیفرخواست، پرونده با حضور هیئت منصفه در دادگاه کیفری یک، رسیدگی می‌شود.

در درجه اول محاکمه و رسیدگی قضایی در امور سیاسی و مطبوعاتی باید علنی باشد تا افکار عمومی و سایر مطبوعات در شرکت در آن، آزادی عمل داشته باشند و در درجه دوم باید با حضور هیئت منصفه باشد تا وجدان عمومی که ملاک اصلی در تشخیص جرایم سیاسی است، بر محاکمه نظارت و کنترل داشته باشد.

به بیان دیگر در محاکمات سیاسی و مطبوعاتی به دلیل آشنایی نسبی همگان و اهمیت نقش وجدان عمومی جامعه در تشخیص تخلفات سیاسی و مطبوعاتی، حضور هیئت منصفه موجب کاهش پیامدهای نامطلوب شده و موجب می‌شود دادگاه در رای نهایی خود انحرافی نداشته باشد.

طبق اصل ۱۶۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

دکتر حسین فرحی

دانش‌آموخته رشته حقوق بین الملل از دانشگاه استراسبورگ فرانسه
عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی
مشاور وزیر امور خارجه
مشاور پیشین وزیر نفت در امور بین الملل

— به چه علتی برای ادامه تحصیل رشته حقوق بین الملل را انتخاب کردید؟

رشته حقوق بین الملل به دلیل علاقه و جذابیت شخصی مورد انتخاب بنده قرار گرفت و همچنین احساس می کردم يك دریچه ای به سمت بیرون هم در حقوق باز می کند.

— با توجه به تجربیات ارزشمندتون، بفرمایید که دانشجویان حقوق چه عملکردی باید داشته باشند؟

دانشجویی موفق هست که بتواند دروس را خوب متوجه بشود تا در مسیر رشد حرکت نماید، فردی که از ابتدا درسی را به طور صحیح یاد نگیرد نمی تواند در مسیر رشد حرکت نماید. یادگیری از مهمترین عوامل پیشرفت در رشته حقوق می باشد.

— در رابطه با جایگاه زنان در حقوق بین الملل مختصراً شرحی را بیان بفرمایید:

خوشبختانه در رابطه با رشته های حقوق، علی الخصوص

حقوق بین الملل خیلی تفاوتی بین جایگاه ها وجود ندارد و در سال های اخیر زنان در رشته حقوق بسیار رشد کرده اند لذا طبق مشاهداتی که در دانشگاه ها و ... می شود، در بسیاری از موارد زنان بسیار جلوتر از آقایان هستند.

— از موفقیت خود در رشته حقوق را چه می دانید؟

سعی کردم خوب یاد بگیرم و به دانشجویان نیز توصیه می کنم حتماً دروس خود را به خوبی بیاموزند.

— چه نصیحت و یا توصیه ای به دانشجویان حقوق دارید؟

دو نکته وجود دارد:

اول اینکه عمر بسیار سریع می گذرد، پس چون چنین شرایطی وجود دارد سعی نمایند از عمر خود استفاده بهینه کنند و به یادگیری بپردازند.

دوم اینکه حتماً مطالعه داشته باشید و دروس را به خوبی یاد بگیرید تا بتوانید ریشه های علمی خود را محکم کرده و در جایگاه های مختلف پاسخگوی نیاز های جامعه باشید.

فاطمه مستمند

دانشجوی کارشناسی حقوق

ستون آموزشی کاربردی

کارشناس رسمی دادگستری کیست و وظایف او چیست؟

مقدمه

کارشناس، به معنای دانای کار است. در پاسخ به این پرسش که کارشناس رسمی دادگستری کیست، باید گفت: کارشناس رسمی دادگستری، کسی است که بر مبنای قانون کانون کارشناسان دادگستری، دارای وظایف کارشناسان رسمی است و در صورت ارجاع امر به او، باید به طور رسمی، درباره یک موضوع، اعلام نظر کند. کارشناسان رسمی دادگستری، افرادی هستند که پس از قبولی در آزمون کارشناسان دادگستری، قادر می باشند، به عنوان کارشناس رسمی دادگستری، فعالیت کنند. زمانی که قاضی، در یک پرونده، با موضوعی مواجه می شود که تخصص کافی برای اظهار

نظر در آن را ندارد، نظر تخصصی کارشناس رسمی را می خواهد. حضور در محلی که برای اظهار نظر توسط دادگاه تعیین شده، ارائه اظهار نظر، طی یک گزارش و مواردی از این دست، از وظایف کارشناسان رسمی دادگستری می باشد. باید اینطور گفت که کارشناسی رسمی دادگستری، اعتباری است که به افراد متخصص داده می شود تا در مواقع ضرورت از تخصص شان استفاده شود. برای سنجش این کارشناسان، آزمونی تحت عنوان آزمون کارشناسان رسمی برگزار می شود. متقاضیان برای ثبت نام در این آزمون، باید دارای مدرک کارشناسی و حداقل پنج سال سابقه کار مرتبط باشند. کانون کارشناسان رسمی دادگستری، یکی از مراجعی است که مجوز برگزاری این آزمون را دارد.

کارشناس رسمی دادگستری به واسطه تحصیلات، در یک حرفه یا علم، به اندازه ای تبحر دارند که در صورت نیاز به ارجاع امر به او و نظر او، ملاک تصمیم قاضی در صدور رای، قرار می گیرد. برای مثال، قاضی وقتی می خواهد، ارزش یکی از انواع مختلف مال را مشخص کند، آن را به کارشناس مربوطه، ارجاع می دهد. ارجاع پرونده به کارشناس رسمی دادگستری یا به تشخیص خود قاضی یا به درخواست طرفین دعوا می باشد.

کارشناس رسمی دادگستری:

متخصصی است که توسط دادگاه‌ها و نظام قضایی برای بررسی و ارزیابی مسائل حقوقی تعیین می‌شود. این کارشناسان در سیستم حقوقی برخی از مسائل را با تخصص خود بررسی و ارزیابی می‌کنند. تعیین کارشناس رسمی برای بررسی و رسیدگی به مسائل حقوقی به دادگاه‌ها بستگی دارد و معمولاً با درخواست وکیل طرفین یا دادستان و یا قاضی در دادگاه صورت می‌گیرد.

کارشناس دادگستری دو نوع است: رسمی و غیررسمی

کارشناس غیر رسمی: فردی است که تخصص لازم را دارد اما پروانه کارشناسی ندارد و در مواردی که کارشناس رسمی در دسترس نباشد، برای موضوع کارشناسی انتخاب می‌شوند.

کارشناس رسمی: فردی است که علاوه بر داشتن تخصص لازم، پروانه کارشناسی را نیز دریافت کرده است.

کارشناس رسمی دادگستری متخصصی است که در علم یا فنونی، دارای تخصص و تبحر می‌باشد و پس از گذراندن امتحان مربوط به این حوزه، می‌تواند در مواردی که قاضی برای تصمیم‌نهایی نیاز به اظهار نظر تخصصی دارد و پرونده را به آن‌ها ارجاع می‌دهد، اظهار نظر کند و موضوع را مورد بررسی قرار دهد.

تفاوت کارشناس رسمی دادگستری با کارشناس رسمی قوه قضاییه چیست؟

کارشناس قوه قضاییه و کارشناس رسمی دادگستری تقریباً هیچ تفاوت قابل توجهی

با یکدیگر ندارند و در اصل یکسان هستند. این دو گروه در هیچ يك از بخش‌های اساسی از جمله نحوه جذب، نوع سوالات، نوع صلاحیت‌های کارشناسان، حق الزحمه و ... تفاوتی ندارند و عنوان پروانه ای که برای آنها صادر می‌شود با یکدیگر مغایرت ندارد.

تنها تفاوت این دو مورد، تفاوت در مرجع صدور پروانه می‌باشد. درواقع کارشناس رسمی قوه قضاییه از طریق آزمون کارشناس رسمی مرکز امور مشاوران، وکلا و

کارشناسان رسمی قوه قضاییه انتخاب می‌شود و کارشناس رسمی دادگستری از طریق آزمون کانون کارشناسان رسمی دادگستری، اما هر دو در نهایت صاحب عنوان کارشناس

رسمی دادگستری هستند. هم چنین طبق اصلاحیه‌های جدید، صدور پروانه برای کارشناسان رسمی قوه قضاییه و دادگستری از سال ۱۴۰۲ به صورت مشترك برگزار می‌شود؛ یعنی هیچ تفاوتی بین این دو مورد باقی نمی‌ماند.

کارشناس رسمی دادگستری در عین جذابیت و داشتن کلاس کاری و حرفه‌ای، شغلی است بسیار حساس و دشوار از این نظر که عملاً کارشناس رسمی باید قضاوت کند و به نوعی قاضی در حوزه تخصصی خود می‌باشد و بر اساس نظر ایشان معمولاً قاضی رای صادر می‌نماید و نکته دیگر اینکه قوانین سختی دارد که در صورت عدم رعایت آنها احتمال ایجاد مشکلات قضایی و حتی کیفری وجود دارد و در زمان حال اکثر وکلا در پرونده‌هایی که شکست می‌خورند یکی از راه‌های فرار از مسئولیت خود را مقصر دانستن و شکایت کردن از کارشناس رسمی می‌دانند که البته مثل تمام حوزه‌های دیگر در بین کارشناسان رسمی نیز نفرات اخلاق مدار و متخصص و یا نفرات بی‌اهمیت به رعایت اخلاق و حرفه نیز وجود دارند که ممکن است باعث آسیب ناحق به يك طرف پرونده شوند.

وظایف کارشناسان رسمی دادگستری مطابق با کتاب آیین دادرسی مدنی و بازرگانی نوشته احمد متین دفتری از قرار ذیل است:

کارشناس رسمی مکلف است اسراری را که در اثر انجام شغل خود از آنها مطلع می‌شود حفظ کند و در صورت تخلف از آن علاوه بر کیفر انتظامی به مدت ۶ ماه تا دو سال حبس تادیبی محکوم می‌گردد. بررسی و تحلیل مدارک و اسناد :

کارشناسان رسمی دادگستری مسئول بررسی و تجزیه و تحلیل اسناد و مدارک قانونی در پرونده‌های حقوقی هستند. تهیه گزارشات تخصصی کارشناسان رسمی دادگستری: می‌توانند گزارشات تخصصی در مورد مسائل حقوقی تهیه کنند. تعیین میزان خسارت و تحلیل مالی مشارکت در تحقیقات

باید، در مورد امور ارجاعی به آن‌ها، در حیطه صلاحیت خود، اظهار نظر تخصصی نموده و آن را طی يك گزارش کتبی و در مهلت مقرر، به مرجع ذی صلاح، تحویل دهند. کارشناسان رسمی باید، نسخه‌ای از نظر کتبی ارائه شده به مراجع ذی صلاح را تا مدت حداقل پنج سال بعد از تاریخ تسلیم نگهداری نمایند و این امر، یکی از مهم ترین وظایف کارشناسان رسمی است.

کارشناسان رسمی باید در صورت وجود جهات رد کارشناسی که دقیقاً مشابه جهات رد دادرس در موارد حقوقی می‌باشد، موضوع را به طور کتبی اعلام و از مبادرت به کارشناسی، امتناع نمایند. در غیر این صورت، متخلف محسوب می‌شوند و به مجازات انتظامی محکوم خواهند شد. ارائه نظر مستدل و صریح از دیگر وظایف کارشناسان رسمی است. آن‌ها باید نکات و توضیحاتی که برای تبیین نظریه ضروری است و یا توسط شورای عالی کارشناسان مشخص می‌گردد، به طور کامل در نظر منعکس نمایند. کارشناس رسمی مکلف است در مواقعی که مقام صلاحیتدار معین می‌کند، در جلسه دادرسی یا در محلی که مقرر شده است حاضر شود، مگر اینکه عذر موجهی داشته باشد.

منابع :

کتاب وظایف قانون کارشناسان رسمی دادگستری و اهمیت نظریه کارشناسی در امور قضایی (آقای علی رفیعی وکیل پایه يك دادگستری، استاد دانشگاه و مشاور حقوقی)

کتاب آیین دادرسی مدنی و بازرگانی استاد احمد متین دفتري (حقوقدان و نخست وزیر دوران پهلوی)

سایت قانون کارشناسان رسمی دادگستری

مراحل رسیدن به حرفه قضاوت و بررسی شرایط آن

یکتاپی

دانشجوی کارشناسی حقوق

در رابطه با آزمون قضاوت چه مرحله‌ای باید طی شود؟

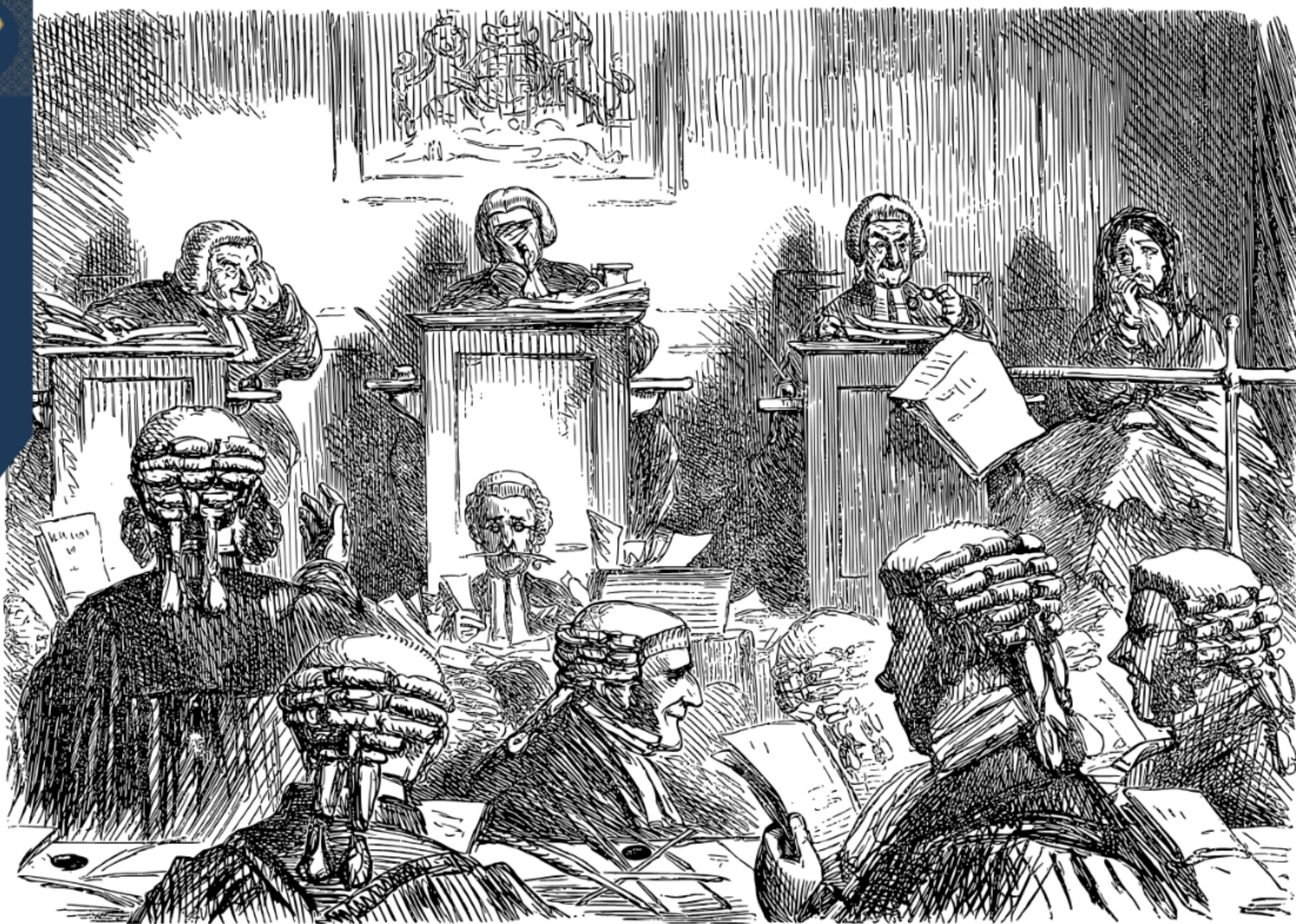
آزمون قضاوت و یا آزمون تصدی منصب قضا در قوه قضائیه تنها راه ورود به حرفه قاضی بودن است که جذب نیرو در آن به شیوه برگزاری آزمون استخدای است. به همین منظور قوه قضائیه هر ساله آزمون جذب عمومی و اختصاصی تصدی منصب قضا را بین داوطلبان حوزوی و دانشگاهی برگزار می‌کند.

شرایط ثبت نام آزمون قضاوت در دو مرحله جذب عمومی و اختصاصی متفاوت است و ما تنها به جذب عمومی آزمون قضاوت می‌پردازیم:

برای شرکت در هر آزمونی شرایطی وجود دارد که علاقه‌مندان پیش از اقدام برای ثبت نام باید از آن‌ها مطلع شوند. داوطلبان متقاضی شرکت در آزمون قضاوت نیز باید برای ثبت نام در این آزمون شرایط تعیین شده را دارا باشند.

اولین گروه از شرایط این آزمون به عنوان شرایط عمومی آزمون قضاوت اعلام می‌شود که شامل: تابعیت اصلی ایران، اعتقاد و التزام عملی به دین مبین اسلام، ایمان و عدالت، التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصل ولایت مطلقه فقیه و عدم وابستگی تشکیلاتی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی یا هواداری از آن‌ها؛ طهارت مولد، داشتن سلامت جسمی و روانی و توانایی برای انجام کار قضایی، داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه، معافیت از خدمت یا معافیت تحصیلی؛ نداشتن سابقه محکومیت کیفری مؤثر؛ حسن شهرت، اخلاق و امانت‌داری، عدم اعتیاد به دخانیات، مواد مخدر و روان‌گردان؛ در صورت اشتغال بکار، سابقه بیمه نباید بیش از ۱۲ سال باشد، داشتن حداقل ۲۲ سال تمام و حداکثر ۳۶ سال تمام در روز ثبت نام.

به غیر از شرایط عمومی، شرایط اختصاصی هم برای ثبت نام

داوطلب بعد از موفقیت در مرحله تستی، وارد مرحله تشریحی می شود. در مرحله تشریحی دروس حقوق مدنی، آیین دادرسی مدنی، حقوق تجارت، حقوق جزای عمومی، حقوق جزای اختصاصی، آیین دادرسی کیفری و متون فقه مواد درسی آزمون را تشکیل می دهند. در این مرحله لازم است برای ورود به مصاحبه علمی حداقل ۵۰ درصد جمع نمرات کسب شود. نتایج مرحله تشریحی نیز معمولاً یک ماه و حتی کمتر پیش از زمان دعوت به مصاحبه علمی اعلام می شود.

پس از مرحله تشریحی داوطلبان دعوت به مصاحبه علمی از طریق تماس تلفنی می شوند و در سایت سنجش یا خود قوه قضائیه، تاریخ دعوت به مصاحبه اعلام نمی شود. زمان مصاحبه علمی یکبار تعیین و ابلاغ می گردد و امکان تغییر آن وجود ندارد. اگر داوطلبی سطح علمی مناسبی حداقل در یکی از دو گرایش حقوقی یا جزایی و سطح علمی متوسط در گرایش دیگر نداشته باشد، قادر به موفقیت در مرحله مصاحبه علمی نخواهد شد.

برگزاری آزمون قضاوت در سه مرحله تستی، تشریحی و مصاحبه وظیفه اداره آموزش است. پس از برگزاری و اعلام قبولی مرحله مصاحبه، کار اداره آموزش تمام شده و نتیجه برای ادامه مراحل به اداره گزینش اعلام می شود. داوطلبانی که از این سه مرحله با موفقیت عبور می کنند، برای تشکیل پرونده به اداره گزینش دعوت می شوند. پس از تشکیل پرونده، دو عدد برگ با عنوان «تعدیل و توثیق» به داوطلب داده می شود تا آن را به امضای یکی

جذب عمومی آزمون قضاوت وجود دارد که عبارت است از: دارا بودن یکی از مدارك تحصیلی: مقطع کارشناسی رشته حقوق در هر يك از گرایش ها، فقه و حقوق، الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی و علوم قضایی، مقطع کارشناسی ارشد پیوسته رشته الهیات، معارف اسلامی و حقوق در یکی از گرایش ها یا معارف اسلامی و ارشاد با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی؛ مقطع دکتری رشته حقوق، سطح دو حوزوی یا بالاتر^۱ در شرایط اختصاصی جذب عمومی، حداقل معدل وجود ندارد.

بعد از اینکه دارا بودن شرایط عمومی و اختصاصی محرز شد، داوطلبان وارد مرحله آزمون تستی تصدی منصب قضا می شوند. در این مرحله داوطلبان دروس حقوق مدنی، آیین دادرسی مدنی، حقوق تجارت، حقوق جزای عمومی، حقوق جزای اختصاصی، آیین دادرسی کیفری، اصول استنباط علامه حیدری، متون فقه و حقوق اساسی را امتحان می دهند. حد نصاب لازم در این مرحله، کسب ۶۰ درصد از جمع نمرات است. داوطلبان با سطح علمی حداقل متوسط اصولاً در این مرحله موفق می شوند. زمان اعلام نتایج مرحله تستی معمولاً دو هفته مانده به روز آزمون تشریحی است. فاصله بین آزمون تستی تا آزمون تشریحی حدود دو ماه است.

تنها مرحله تستی است که در مراکز استان ها برگزار می شود و بقیه مراحل در تهران برگزار خواهد شد.

از سه شخص «قاضی، امام جمعه یا استاد دانشگاه» برساند. پس از مدتی کوتاه (تقریباً دو هفته الی یک ماه)، برای آزمون تستی روان‌شناسی دعوت به عمل می‌آید.

مجدداً پس از گذر، همین مدت کوتاه برای مصاحبه روان‌شناسی به صورت حضوری دعوت به عمل می‌آید.

مصاحبه تستی شامل حدوداً ۳۵۰ تست عمومی است که اطلاعات شخصی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در مصاحبه حضوری نیز، روان‌شناس محترم در حدود ۲۰ الی ۳۰ دقیقه سوالات روزمره (مثلاً آخرین خاطره بد که به یاد دارید چیست؟) می‌پرسند.

پس از این مرحله پرونده‌ها برای انجام تحقیقات محلی به شهرستان محل اقامت ارسال می‌شوند که مدت انجام تحقیقات محلی از دو ماه الی یک سال (البته شاید هم بیشتر) به طول می‌انجامد. پس از آن برای مرحله احکام و عقیدتی دعوت به عمل می‌آید. آخرین مرحله نیز مرحله اختبار است که دو نفر از قضات عالی رتبه دیوان عالی کشور و یک نفر ریاست محترم گزینش قضات از داوطلب سوابق را می‌پرسند.

قضات بعد از گزینش نهایی وارد بخش کارآموزی می‌شوند. مدت دوره کارآموزی یکسال و در ۳ مرحله است. در دوره های علمی که ۴۰ درصد دوره کارآموزی است قضات با جدیدترین متد قضاوت، بازپرسی و دادیاری آشنا شده و بعد از گذراندن این دوره وارد دوره کارگاهی می‌شوند.

این دوره ۶۰ درصد کارآموزی را در بر می‌گیرد و کارآموزان قضاوت با مهارت پرونده خوانی آشنا می‌شوند. آخرین مرحله آموزش کارآموزی قضات، دوره یکصد روزه کارورزی است که در این مرحله کارآموزان قضاوت در دادگاه‌ها در کنار قضات حاضرند و کسب تجربه می‌کنند. در پایان دوره کارآموزی، جهت احراز توانایی تصدی امر قضا از نامبردگان، آزمون یا اختبار پایان دوره به عمل می‌آید.

منابع:

سایت اختبار

سایت پایگاه اطلاع رسانی معاونت منابع انسانی قوه قضاییه

آیین نامه نحوه جذب، گزینش و کارآموزی داوطلبان تصدی امر قضاء و

استخدام قضات مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۲۶ رئیس قوه قضاییه با اصلاحات و

الحاقات بعدی

قانون راجع به استخدام قضات و شرایط کارآموزی مصوب ۱۳۴۳/۲/۱۹ با

اصلاحات و الحاقات بعدی

فرشته نیکو خلق

دانشجوی کارشناسی حقوق

ستون آگاهی بخشی

حمایت از حقوق مصرف کننده در تجارت الکترونیک

مقدمه

امروزه با پیشرفت هرچه بیشتر علم و فناوری اطلاعات، تجارت، خرید و فروش و یا ارائه خدمات شکل های نوینی به خود گرفته است تا جایی که در دنیای کنونی افراد جامعه بیشتر از ابزار های فناوری اطلاعات برای انجام فعالیت های روزانه، تجارت و خرید و فروش خود استفاده می کنند. لذا به این دلیل که در انجام تجارت در اکثر اوقات مصرف کننده در مقابل تولید کننده در موضع ضعف قرار دارد و هدف و وظیفه قانون حمایت از طرف ضعیف است، حقوق برای مصرف کنندگان در باب سوم قانون تجارت الکترونیک پیش بینی گردیده است.

قبل از پرداختن به این حقوق، بهتر است تعریفی از تجارت الکترونیک و مصرف کننده در دست داشته باشیم:

تجارت الکترونیک:

به معنای انجام تمام فعالیت های تجاری اعم از فرایند خرید و فروش یا تبادل محصولات، خدمات و اطلاعات از طریق شبکه های رایانه ای، فناوری

اطلاعات و اینترنت است.

مصرف کننده: در بند س ماده ۲ قانون تجارت الکترونیک بیان شده: "هر شخصی که به منظوری جز تجارت یا شغل حرفه ای اقدام می کند"

پس مصرف کنندگان افرادی هستند که به صورت غیرحرفه ای کالا و یا خدماتی را برای خود تهیه می کنند و باید توجه داشت حتماً باید به منظور رفع نیازهای شخصی و خانوادگی این کالا یا خدمات را تهیه کنند، وگرنه صاحبان حرفه یعنی افرادی که به صورت حرفه ای برای شغلی خاص اقدام به خرید می کنند، به لحاظ داشتن اطلاعات فنی و امکانات مالی، از وضعیت برتری از مصرف کنندگان برخوردارند و هدف ایجاد تعادل بین مصرف کننده و صاحبان حرفه است.

از جمله مهم ترین حقوق مصرف کننده می توان به حق به دست آوردن کالا و خدمات سالم و بی عیب و نقص، حق برخورداری از اطلاعات کامل و حق انتخاب اشاره کرد.

۱- حق به دست آوری کالا و خدمات سالم و بی عیب:

حمایت کیفری از حقوق مصرف کننده در

قانون تجارت الکترونیک

۱- تبلیغات تجاری غیرقانونی:

مواد ۵۰ الی ۵۷ قانون تجارت الکترونیک به قواعد خاص تبلیغ اختصاص یافته است و برخی از موارد آن با برخورد کیفری مواجه می‌باشد مثل تبلیغات فریب کارانه و مخل سلامتی و تبلیغات مبهم، همچنین تاجر باید از هرگونه فعل

این حق شامل مواردی است که مصرف کننده در بسیاری از مواقع از آن اطلاع ندارد از قبیل: ترکیبات کالا، کیفیت تولید و طرز استفاده از آن. در نتیجه تولید کننده ممکن است در جریان تولید کالا، کالایی بسازد که معیوب باشد و موجب زیان و خسارت مصرف کننده شود و به همین دلیل مصرف کننده حق دارد کالایی سالم و بی‌عیب و نقصی را تحویل بگیرد در این زمینه می‌توان به مواد ۳۹، ۴۰ و ۴۱ اشاره نمود که شرایط تحویل کالا و موارد عدم وجود یا امکان تحویل کالا را بررسی می‌نماید.

۲- حق برخورداری از اطلاعات کامل:

یا ترك فعلی که سبب فریب خوردن کمی یا کیفی

مخاطب می‌شود یا سلامتی افراد را به مخاطره می‌اندازد خودداری کند و اطلاعات صحیحی را طی تبلیغات در اختیار مصرف کننده قرار دهد در غیر این صورت مورد تعقیب کیفری قرار می‌گیرد.

۲- عدم استرداد ثمن در موارد عدم ایفا تعهد:

طبق ماده ۳۹ "در صورتی که تأمین کننده در حین معامله به دلیل عدم موجودی کالا و یا عدم امکان اجرای خدمات، نتواند تعهدات خود را انجام دهد، باید مبلغ دریافتی را فوراً به مخاطب برگرداند مگر در بیع کلی و تعهداتی که برای همیشه وفای به تعهد غیرممکن نباشد و مخاطب آماده صبر کردن تا امکان تحویل کالا و یا ایفای تعهد باشد. در صورتی که معلوم شود تأمین کننده از ابتدا عدم امکان ایفای تعهد خود را می‌دانسته، علاوه بر لزوم استرداد مبلغ دریافتی، به حداکثر مجازات مقرر در این قانون نیز محکوم خواهد شد"

۳- ضمانت اجرای کیفری عدم ارائه اطلاعات صحیح:

در مواد ۳۳ الی ۳۷ قانون تجارت الکترونیک مواردی از قبیل ارائه اطلاعات موثر در زمان مناسب قبل از عقد،

تولید کنندگان موظف هستند تمام اطلاعات مرتبط با قیمت کالا، نام، نشانی، شماره تلفن و علامت تجاری تولید کننده یا وارد کننده، وزن، درجه و کیفیت، محل تولید، تاریخ تولید، تاریخ انقضا، ترکیب مواد اولیه، نوع، رنگ و دستورالعمل های ضروری را در اختیار مصرف کننده قرار دهند.

برخی از حقوقدانان معتقدند که نباید کسی را ملزم کنیم که اطلاعاتی را در اختیار فرد دیگر قرار دهد زیرا هر فرد باید خودش به دنبال اطلاعات مورد نیاز خود باشد اما در حالتی که تفاوت بسیاری در میزان اطلاعات در دست تولید کننده و مصرف کننده وجود دارد این نظریه کاربردی نخواهد داشت و مجبور به ملزم کردن تولید کننده در ارائه اطلاعات خواهیم بود.

در مواد ۳۳ الی ۳۶ و ۵۰ الی ۵۴ قانون تجارت الکترونیک به حقوق مصرف کننده در برخورداری از اطلاعات کامل اشاره شده است.

۳- حق انتخاب:

تمام مصرف کنندگان حق برخورداری از بازار رقابتی کالاها را دارند زیرا انحصار کالا و یا خدمات موجب افزایش شدید قیمت‌ها و همچنین از بین رفتن حق انتخاب مصرف کنندگان می‌شود و همچنین در بازار انحصاری تولید کنندگان، اغلب به فکر افزایش کیفیت کالا نخواهند بود اما در بازار رقابتی مصرف کننده حق انتخاب داشته و می‌تواند هر کالایی با مشخصات مختلف را خریداری کند.

منابع:

احمدی جشفقانی، حسین علی؛ شاهرخی حمید رضا. (۱۳۹۷). «حقوق مصرف کننده در تجارت الکترونیک/مطالعه موردی ایران». همایش بین المللی مدیریت و مهندسی رحیمی، حسین «حمایت از حقوق مصرف کننده در کسب و کار آنلاین در پرتوی قانون تجارت الکترونیک»

معرفی فیلم

کیانا ابراهیمی

دانشجوی کارشناسی حقوق

اجبار

کارگردان: ریچارد فلائشر

بازیگران: بردفورد دیلمن /

دین استاکول / ارسون ولز

ژانر: درام / حقوقی

محصول: 1959 آمریکا

امتیاز: ۷/۴

خلاصه فیلم :

دو دوست از خانواده ثروتمند و دانشجوی حقوق به اسم آرق و جود سعی می کنند عمل مجرمانه تمیز و بی نقصی انجام بدهند اما ناخواسته مرتکب قتل می شوند و مدرک مهمی در صحنه جرم بر جا می گذارند و در نهایت دستگیر می شوند و ...

این فیلم بر اساس پرونده واقعی ناتان لئوپولد و ریچارد لای ساخته شده که در سال ۱۹۲۴ به عنوان یکی از بدنام ترین پرونده های تاریخ شیکاگو جنجال به پا کرد و دفاع کلارنس دارو ، وکیل آنها به عنوان یکی از بهترین دفاعیات در تاریخ دادگاههای آمریکا شناخته می شود .

این فیلم و دفاعیات وکیل به خوبی می آموزد که وکلا می توانند با کنار گذاشتن مواضع ضعیف و موقعیت های بازنده حتی با وجود اطلاعات ناقص و محدود ، شرایط را ارزیابی و مدیریت کرده و به کمک تکنیک های روانشناختی و فن مذاکره با صداقت تمام بر ادعاهای قوی تمرکز کرده تا دفاع مطلوب و موثری ارائه دهند

معرفی کتاب

فاطمه صادقی

دانشجوی کارشناسی حقوق

دو دهه در کانون وکلا عضویت دارد و کانون وکلا را میراث ملی این سرزمین می داند. اصلی ترین هدف از نگارش خاطرات وکیل، آشنا کردن مردم با حرفه وکالت و به عبارتی آشتی دادن مردم با این حرفه است که نتیجه آن حفظ حقوق شهروندی و آگاه سازی مردم به حقوق خویش و قواعدی است که لازم است در روابط خصوصی و اجتماعی از آن آگاه و مطلع باشند. هر خاطره ای که از من منتشر می شود برخی از مواد قانونی و اصول حقوقی که لازمه یک رابطه حقوقی است را در بر دارد. تاثیرگذاری بعدی قضیه می تواند همراهی و کمک به وکلای جوان کشور باشد تا با مرور پرونده ها به برخی مختصات وقواعد حرفه ای شغل وکالت آشنا شوند.

آوردن خاطرات و تجربیات شغلی، آن هم شغل پیچیده وکالت در قالب داستان کوتاه و بیان قواعد حقوقی، مواد قانونی در لا به لای داستان بسیار دشوار است که نویسنده به خوبی از عهده ی آن در این اثر برآمده است. هر مخاطب عامی به راحتی می تواند با داستان ارتباط برقرار کند چرا که نویسنده با بیانی ساده و روان در کنار بیان قواعد حقوقی؛ سعی برآن داشته که برای هر نوع مخاطبی قابل فهم باشد.

امروزه آموزش هر مطلبی در قالب داستان بسیار موثرتر و قابل فهم تر است و بیان مطالب پیچیده حقوقی در قالب داستان بسیار کمک کننده است؛ برای وکلای جوان و کارآموزانی که فقط به صورت تئوری آموزش دیده اند و آشنایی چندانی با مشکلات و معضلات کاری ندارند بسیار راهگشا و آموزنده است که به آنان برای انتخاب نقشه راه شغلی کمک فراوانی می کند.

یکی از اهداف اصلی این موضوع آشنا کردن مردم با مسائل و حوادثی است که برای هر وکیل در پرونده هایی که دارد، مطرح می شود. به انضمام اطلاع رسانی و آگاهی بخشی مردم نسبت به نکات و مسائل حقوقی البته به زبان ساده!

در این اثر خلاصه ای از پرونده های کیفری، حقوقی و خانواده نقل و سعی شده است حسب موضوع نکات و مسائل حقوقی مبتلا به و مورد نیاز جامعه تا جایی که استانداردهای خاطره نویسی اجازه می دهد نقل گردد. محمد هادی جعفرپور معروف به رامین متولد ۱۳ مرداد ۵۳ محله درب شیخ شیراز است. محمد هادی جعفرپور وکیل پایه یک دادگستری که تحصیلات تکمیلی اش را در جرم شناسی و حقوق جزا گذرانده؛ نزدیک به

د ادب

در این جهان پراز غوغا و گوناگون، نه تنهامیان آنچه هست
و آنچه باید باشد، فاصله ای عمیق است، بلکه تفاوت وجدان
هانیز مثال زدنی و عبرت آموز است!

دکتر عبدالحسین علی آبادی